

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริม
ทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

**The Development of Learning Management Models Based on the Concept
of Active Learning to Promote for Mathayomsuksa 5 Students**

นิตยา ไสยะกิจ

โรงเรียนศรีหนองกาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น

Nittaya Saiyakit

Srinongkaowittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Khonkaen

E-mail: phiangphor21@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินทักษะการพูด 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และ 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 0.59) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54)

2. ผลการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration : I) 2) ขั้นสร้างผังความคิด (Concept Mapping : C) 3) ขั้นผลิตงานสร้างสรรค์ (Operate Creation Product : C) 4) ขั้นแบ่งปันความรู้ (Sharing Knowledge : S) และ 5) ขั้นสะท้อนคิดและประเมินผล (Thinking Reflective and Evaluation : T)

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นทุกช่วง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 21 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 3 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 4 ตุลาคม 2565

Received: September 21, 2022; Revised: October 3, 2022; Accepted: October 4, 2022

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.68) และ ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การเรียนรู้เชิงรุก; ทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

Abstracts

The purposes of this research were 1) To Study the basic information about the development of a learning management model. 2) To develop a learning management model 3) To study the results of using the learning management model. and 4) To assess the learning management model. The sample of this study is group of 28 students of Mathayomsuksa 4, Research instrument 1) learning management model, 2) lessons plan, 3) citizenship assessment 4) achievement test 5) satisfaction questionnaire and 6) parents' opinion questionnaire. Statistics used to analyze data include percentage, mean, standard deviation and t-test, The results revealed that,

1. The results of the basic data study revealed that students had an opinion of the current condition and learning management to promote citizenship overall is at a low level ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 0.59). and the need for learning management overall is at the highest level ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54).

2. The results of the development of the learning management model revealed that there are 4 learning management styles. The steps are 1) the problem stimulation stage, 2) the summary data collection stage, 3) the community service implementation stage, and 4) the exhibit and evaluation stage.

3. The results of the use of the learning management model show that students have developed citizenship higher at all stages and was significantly post-achievement test higher than pre-achievement test at the level of .05

4. The results of the assessment of the learning management style showed that the students were satisfied with the overall learning management model is at the highest level ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.61), and parents have the highest overall opinion on the learning management model ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.57).

Keywords: Learning Management Models; Active Learning; Skill Creative Speaking

บทนำ

จากการศึกษากระบวนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผู้พัฒนานั้นได้สังเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อันเป็นที่มาของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 แนวทางด้วยกัน คือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning : PBL) การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity Based Learning : CBL) และการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning: ABL) จนได้เป็นรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

การพูดเชิงสร้างสรรค์จะต้องเรียนรู้ทฤษฎี หลักเกณฑ์วิธีการพูด และได้ฝึกฝนบ่อยๆ ผู้เรียนก็จะสามารถพัฒนาทักษะการพูดได้ การสอนทักษะการพูดจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้ว พบว่าทักษะการพูดมีสัดส่วนที่น้อย เมื่อเทียบกับสาระอื่นๆ การให้ความรู้แก่ทักษะการพูด จึงเป็นทักษะที่ครูใช้เวลาสอนน้อยที่สุดและเนื้อหาบทเรียนเกี่ยวกับการพูดก็มีน้อยที่สุด จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการพูดเชิงสร้างสรรค์ยังขาดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการพูดเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถจนแสดงออกเป็นทักษะด้านการพูดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพในด้านการสื่อสารให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษามลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้
 - 3.1 ศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.2 ศึกษาทักษะการพูดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างเรียน

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.4 ศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับ แนวคิดการเรียนรู้แบบบริการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รวมนักเรียนทั้งสิ้น 53 คน จำนวน 2 ห้อง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองไม่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 28 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบประเมินทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ประเมินแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ให้คะแนนโดยเงื่อนไขรูบรีค (Rubric scoring) จำนวน 30 ข้อ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพูดเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 28 คน ดังนี้

1. ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้แก่นักเรียน
2. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน รวมเวลา 16 ชั่วโมง
4. ประเมินทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนทุกแผน จำนวน 5 ครั้งเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ
5. ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยตามกรอบความมุ่งหมายการวิจัย โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์พัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างเรียน ด้วยการใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติ t-test (Dependent Samples)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาคุณภาพและดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม โดยใช้สูตรของ โรลลีย์ และแฮมเบลตัน (Rovinelli and Hambleton) ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2555 : 187 อ้างอิง การค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 124)

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์หาค่าความยาก และอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง. 2553 : 118-119

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ดังนี้ (ขวลิต ชูกำแพง, 2555 : 165)

4. สถิติทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง วิเคราะห์โดยใช้สูตร $t - test$ (Dependent Samples) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 13)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการของรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของรูปแบบ ซึ่งนำขั้นตอนและสาระสำคัญของการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบบริการสังคม มาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้ ปรากฏดังภาพที่ 1

ตารางการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้

Problem based Learning : PBL

Creativity Based Learning : CBL

Activity Based Learning : ABL

ICOST MODEL

การสอนแบบใช้ ปัญหา เป็นฐาน PBL	การสอนแบบ สร้างสรรค์ เป็น ฐาน CBL	การจัดการเรียนรู้ แบบ กิจกรรมเป็น ฐาน ABL	รูปแบบที่ได้จากการ สังเคราะห์
กำหนดปัญหา	กระตุ้นความสนใจ	ทบทวนประสบการณ์	เสริมแรงบันดาลใจ (INSPIRATION : I)
ร่วมกันระบุและ วิเคราะห์ปัญหา	ตั้งปัญหาและ แบ่งกลุ่ม ตาม ความสนใจ	กิจกรรม	สร้างผังความคิด(CONCEPT MAPPING : C)
	ค้นคว้าและคิด		ผลิตงานสร้างสรรค์ (CREATION : C)

ดำเนินการศึกษา คนควา			แบ่งปันความรู้ (SHARING : S)
นำเสนอทางเลือก วิธีการแก้ปัญหาของ ตนเอง	นำเสนอ		
นำความรู้ที่ได้ใหมมา ใช้ แก้ปัญหา		สะท้อนความคิด	สะท้อนคิด และ ประเมินผล (THINKING REFLECTIVE AND EVALUATION : T)
นำเสนอและ ประเมินผลงานด้วย วิธีการที่หลากหลาย	ประเมินผล	ประเมินผลและ ประยุกต์ใช้	

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้รุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลตามกรอบความมุ่งหมายการวิจัย ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าได้แนวคิดดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเสริมแรงบันดาลใจ 2) สร้างผังความคิด 3) ขั้นตอนผลิตงานสร้างสรรค์ 4) ขั้นแบ่งปันความรู้ และ 5) ขั้นสะท้อนคิดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

1.2 ทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ เป็นการพูดเชิงสร้างสรรค์ ที่มีองค์ประกอบการพูดทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) โครงสร้างการพูด 2) ศิลปะการนำเสนอ 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) บุคลิกภาพ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
		S.D.	ระดับ		S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการชั้นเรียนในวิชาหน้าที่พลเมือง	2.48	0.58	น้อย	4.51	0.62	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู	2.37	0.56	น้อย	4.54	0.51	มากที่สุด
ด้านความเป็นพลเมืองของนักเรียน	2.27	0.60	น้อย	4.56	0.50	มากที่สุด
โดยภาพรวม	2.37	0.59	น้อย	4.54	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 0.59) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.54)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนศรีหนองกาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เกี่ยวกับความต้องการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยสรุปความคิดเห็นของคณะครู มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีเวทีในการแสดงความสามารถด้านการพูดทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งในสังคมออนไลน์หรือโลกปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ได้จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงความสามารถด้านการพูดอย่างหลากหลาย การฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง จะช่วยพัฒนาทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกฝนทักษะการพูด จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อฝึกฝนทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ,องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์,องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้,และองค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการศึกษาพัฒนาการทักษะการพูด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (n=28)

ด้านการประเมินความเป็นพลเมือง	N	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเป็นพลเมือง									
		ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ครั้งที่ 4		ครั้งที่ 5	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การมีส่วนร่วม	28	3.51	0.09	3.67	0.01	4.54	0.08	4.49	0.08	4.58	0.09
การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน	28	3.47	0.02	3.79	0.08	4.39	0.14	4.49	0.09	4.60	0.10
ความรับผิดชอบ	28	3.42	0.04	3.55	0.07	3.76	0.09	4.47	0.07	4.63	0.04
การมีความสามารถในการแก้ปัญหา	28	3.47	0.06	3.70	0.04	4.41	0.18	4.53	0.15	4.57	0.12
การมีวินัย	28	3.44	0.06	3.80	0.04	4.43	0.15	4.52	0.11	4.59	0.06
วิถีวัฒนธรรม	28	3.54	0.02	3.66	0.05	4.50	0.06	4.52	0.04	4.63	0.06
ค่าเฉลี่ยรวม	28	3.47	0.10	3.70	0.15	4.34	0.10	4.50	0.09	4.60	0.07

จากตาราง 2 ผลการศึกษาพัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นทุกช่วงระยะที่วัด โดยเมื่อวัดครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.70 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.15 ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.34 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 และ ครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09 ครั้งที่ 5 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศรีหนองกาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ขอนแก่น จำนวน 28 คน แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (n=28)

คะแนนทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	14.96	3.18	35.842	.000*
หลังเรียน	40	32.50	1.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง คะแนนเต็ม 40 คะแนน พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 14.96 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.50 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้วยรูปแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.61)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.37, S.D. = 0.59) และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.54) ด้านครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกสถานศึกษา ต้องการให้มีสร้างบรรยากาศและเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง และด้านผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ของครูควรจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา ใช้กิจกรรม และใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวตั้ง ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เสริมแรงบันดาลใจ (INSPIRATION : I) ขั้นที่ 2 สร้างผังความคิด (CONCEPT MAPPING : C) ขั้นที่ 3 ผลิตงานสร้างสรรค์ (CREATION : C) ขั้นที่ 4 แบ่งปันความรู้ (SHARING : S) และขั้นที่ 5 สะท้อนคิด และ ประเมินผล (THINKING REFLECTIVE AND EVALUATION : T) เรียกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า “ICOST Model” กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น พัฒนาจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นำไปสู่การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Kolb.1984 : 16-17; Kolb and Kolb. 2005 : 193 บุญเลี้ยง ทูมทอง. 2556 : 26 ;)

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีพัฒนาการทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นทุกช่วง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “ICOST Model” ที่พัฒนาขึ้น เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการลงมือจริงของผู้เรียน โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา แล้วหาทางแก้ปัญหาจากนั้น ลองกระทำจนเกิดทักษะ และในที่สุดผู้เรียนจะสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการปรับเปลี่ยนความรู้เดิมเป็นความรู้ใหม่ (Dewey, 1983 : 6) นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ “ICOST Model” ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ร่วมกันสร้างสรรค์ความรู้ ร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ สะท้อนคิดและปรับปรุง ส่งผลต่อประสิทธิภาพที่ดีในการเรียนรู้

4. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อภิปรายได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.61) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยครูเตรียมสถานการณ์ที่สอดคล้องชุมชน มีการเตรียมความพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มีการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ชัดเจนจนสามารถปฏิบัติได้ ให้คำแนะนำในบริการสังคม จนเกิดการร่วมมือในการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาให้ลุล่วงได้ ส่งผลให้นักเรียนมีความภูมิใจ และพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.57) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมคิด ลงมือกระทำในชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึก ห่วงเหิน หรือรู้สึกเป็นเจ้าของ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดี

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ICOST Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นและส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ครูผู้สอนควรอธิบายและทำความเข้าใจกับนักเรียนให้เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

2. ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนที่อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะ ในด้านอื่น ๆ เช่น การอ่าน การเขียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ขวลิต ชูกำแพง. (2555). *หลักสูตร : การวิจัยและพัฒนา*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dewey, J. (2005). *How we think: a restatement of the relation of reflective thinking and the educational process*. NY: D. C Heath.